

Недобєга О.О., Сирова Д.С.

*Східноукраїнський національний університет
імені Володимира Даля*

РОЛЬ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ В СОЦІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Сучасні соціальні здобутки найрозвиненіших країн світу спонукають інші регіони світу до соціально результативних дій. У цьому плані не стала винятком і Україна, де створення основи соціальної держави за аналогом провідних країн світу визначає основний напрям трансформації суспільних відносин і головний зміст соціально-економічної стратегії держави. Оподаткування як соціальний інститут виступає одним із основних інструментів соціальної політики держави, призначення якої – забезпечити існування і відтворення цілісної сукупності соціальних суб'єктів у рамках суспільства як єдиної соціальної системи та сприяти формуванню умов для розвитку і самореалізації соціального потенціалу людини, її сутнісних сил як основи подальшого розвитку соціуму в цілому [1, с. 140].

Проблеми податків та соціального спрямування податкових систем досліджуються в працях як іноземних, так і вітчизняних вчених, таких як В. Б. Тропіна [1], Т. В. Калінеску [2], В. Л. Андрущенко [3], Р. А. Масгрейв [4] та інших. У зазначених працях доводиться думка, що сучасні реалії потребують поглиблення досліджень соціальної функції податків. Проте питання ролі податкової політики в соціалізації економіки України ще недостатньо вивчене, тому дане дослідження є актуальним незважаючи на існуючі напрацювання. Метою дослідження є визначення ролі податкової політики в процесі соціалізації економіки України.

Соціалізація економіки представляє цільову орієнтацію економічного розвитку на забезпечення потреб людини [5, с. 6-7]. Тож соціалізація економіки України має відповідати таким основним принципам: послідовність та стабільність здійснення; об'єктивна обумовленість та суб'єктивне забезпечення;

забезпечення єдності та взаємоузгодження соціальної та економічної спрямованості; гуманізм; соціальна справедливість; соціальна конкуренція.

Оптимальне співвідношення наведених вище складових принципів багато в чому обумовлює раціоналізацію податкової політики. Вона повинна передбачати всебічний доступ до соціальних послуг через надання державних кредитів, грошових виплат на задоволення соціальних потреб унаслідок обмеженості ресурсів тільки для осіб з незначними доходами, а також до гарантованого мінімуму заробітної плати. Різні перетворення мають розпочинатися з формування моральних цінностей кожного громадянина суспільства та податківців. Це і буде основою самореалізації усіх громадян – платників податків, податківців та гармонізації податкових відносин у суспільстві [2, с. 162-163].

Податкова і соціальна політика мають будуватися на принципі взаємоузгодженості. І кожен платник податку буде зацікавленим у його сплаті, оскільки знатиме, на що в результаті спрямовуються його кошти і що він отримає. Гідний рівень життя населення має стати метою податкової і соціальної політики держави і метою функціонування кожного суб'єкта господарювання.

Таким чином, податкова політика в соціалізації економіки відіграє важливу роль, оскільки соціально орієнтована економіка стає життєздатною тільки тоді, коли дотримуються необхідні межі соціального захисту. Саме податкова політика забезпечує фінансове функціонування суспільства.

Література

1. Тропіна В. Б. Особливості сучасної податкової парадигми в умовах соціалізації економічних систем / В. Б. Тропіна // Вісник ДДФА: Економічні науки. – 2010. – № 2(24)'10. – С.140–144.

2. Податкові новації та стимули економічного розвитку: монографія / [Колектив авторів], кер. авт. колективу і наук. ред. Т. В. Калінеску. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – 240 с.

3. Андрущенко В. Л. Економічні та позаекономічні аспекти оподаткування / В. Л. Андрущенко, Ю. І. Ляшенко. // Фінанси України. – 2005. – № 1. – С. 36–43.

«Податкова політика: стратегія соціального розвитку»

---

4. Масгрейв Р. А. Государственные финансы: теория и практика [Текст] / Р. А Масгрейв, П. Б. Масгрейв / пер. с 5-го англ. изд.1989. – М.: Бизнес Атлас, 2009. – 716 с.

5. Соціальна економіка: Навч. посіб. / Кол. авт. О. О. Беляєв, М. І. Диба, В. І. Кириленко та ін. – К.: КНЕУ, 2005. – 196 с.